

Ala xa masenyi singe Annabi Piyeri naxan seɓe

Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isa xa xɛera Piyeri nan yi Kitaabui seɓe Isayankae ma, naxee nu yensenxi yire wuyaxi Rɔma mangɛya bun ma. Na waxati Rɔma nu bara nɔ pamane gɓegbe ra. Rɔma na pamane neene masoto, a mu tondima na pamane xa a gbe diine rabatu, kɔnɔ a nu wama ne na pamane xa Rɔma xa kuyee fan batu. Isayankae mu tin na rabade Ala xa seriye xa fe ra. E nu a kolon Ala keren nan a ra. Na kui, Rɔma mangasanyi naxa e paxankata a paaxi ra.

Piyeri yi Kitaabui sebexi ne, alako a xa Isayankae ralimaniya naxee nu na na tɔɔre mooli kui. A naxa a fala e be a tɔɔre naxan fatanxi fe fanyi rabafe ra, a na mu jaaxu, yaagi mu na a kui. A man naxa Isa xa faxe masen e be misaali ra, alako e xa a kolon Alatala na e seeti ma e xa tɔɔre kui, a man fama ne e rakelide faxe ma. Na birin noma findide limaniya ra Isayanka birin be naxee tɔɔroma e xa danxaniya xa fe ra.

Piyeri fe gɓegbe masenma danxaniyatɔee be e jere ki xa fe ra. A won yamarima won xa bira Ala xa seniyyeni foxo ra. Xa won findixi Ala foxirabiree nan na, a lanma won xa jere a xa kira xon ma. Ala xa won mali na kui. Amina.

Ala xa masenyi singe Annabi Piyeri naxan seɓe

1

Xɛɛbui

¹ N tan Piyeri, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛera, n bara wo xɛebu yi seɓeli ra, wo tan mixi sugandixi naxee yensenxi pamanee ma alo Pontu, Galati, Kapadose, Asi, nun Bitiniya, e findi xɔɓee ra dennaxe. ² Baba Ala nu bara wo sugandi kabi a rakuya alo a nu wama a xon ma ki naxe. A Xaxili bara wo raseniyyen, alako wo xa Ala xa Mixi Sugandixi Isa xui ratinme, wo man xa seniyyen a wuli saabui ra. Ala xa hinne nun boɓesa `xa gbo wo yi ra.

Ala xa kisi

³ Tantui na Ala be, won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi Baba. A bara kinikini won ma, a a niya won xa bari a neene ra Isa xa marakeli saabui ra. A to Isa rakeli faxe

ma, a naxa a niya won fan xa a kolon kisi na won be yare. ⁴ Na kisi findixi ke seniyenxi nan na naxan mu jɔnma, naxan mu kanama, naxan nagataxi won be ariyanna kui. ⁵ Wo to danxaniyaxi Ala ma, a wo makantama ne a senbe ra, alako wo xa kisi soto, a fama naxan naminide wo ma waxati donxɔe.

⁶ Na kui, seewe na wo be, hali wo to na toore mooli birin kui yi saxanyi. ⁷ Na fe xɔrɔxɔee a niyama ne fe jaaxi birin xa ba wo xa danxaniya kui, a xa findi danxaniya sabatixi ra. A maniyaxi xeema nan na naxan gbi bama te ra. Wo xa danxaniya tide gbo xeema be. Ala xa Mixi Sugandixi Isa na fa, a wo matɔxoma ne, a wo xun nakelima ne, a wo binyama ne wo xa danxaniya xa fe ra. ⁸ Wo bara Isa xanu, hali wo to mu a toxi. Hali wo to mu a toxi fa, wo lama a ra. Seewe xungbe naxan tagi mu noma rabade, a bara gbo ye wo yi, ⁹ barima wo bara kisi soto, wo xa danxaniya nu wama naxan xon.

Namijɔnmee xa masenyi

¹⁰ Namijɔnmee yati nu katama ki fanyi ra na kisi xa fe kolonfe wo naxan sotoxi Ala xa hinne saabui ra. ¹¹ E nu wama na kisi fa temui nun a fa ki kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili naxan xa fee masen e be. Na Xaxili naxan nu sabatixi e i, a naxa Ala xa Mixi Sugandixi xa toore nun a xa xunnakeli masen e be beenun nee xa raba. ¹² Ala a masen ne namijɔnmee be, a e mu nu na xera ibafe e xa waxati mixie xa be. E nu na a ibafe wo tan nan be. E xera naxan ibaxi, mixi gbete bara na xibaaru fanyi ti wo be Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, naxan kelixi kooe ma. Hali malekee yati wama na masenyi kolonfe.

Danxaniyatɔe xa seniyenyi

¹³ Na nan a ra, a lan wo xa wo xaxili yailan fe ma wo naxan nabama, wo xa wo jɔxɔ sa wo yete xon ma, wo xa wo xaxili birin ti Ala xa hinne ra, a naxan fima wo ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa fa lɔxɔe. ¹⁴ Wo naxa bira wo waxonfe jaaxi fɔxɔ ra alo wo nu a rabama ki naxe beenun wo xa Isa kolon. Wo xa wo Baba Ala xui rabatu. ¹⁵ Wo jere ki xa seniyen alo Ala naxan wo xilixi a seniyenxi ki naxe. ¹⁶ A seboxi Kitaabui kui, «Wo xa seniyen, barima n tan seniyen.» ¹⁷ Wo ne Ala maxandima, wo a falama a be a wo Baba, Ala naxan mixi birin makiitima a wali ra tinxinyi ra. Na kui, waxati donxɔe naxan luxi wo be yi dunipa bende fupi fari, wo a masen wo jere ki ma a wo a binyaxi.

¹⁸ Wo xun mu saraxi se ra naxan kanama alo xeema nun gbeti. Ala bara wo ratanga wo babae jere ki kobi ma. ¹⁹ Wo xunsaraxi Ala xa Mixi Sugandixi wuli nan na,

naxan baxi serexe ra, alo yexee fanyi lanyuru yo mu na naxan ma. ²⁰ Ala nu bara a sugandi beenun dunija xa daa, kono a naxa a masen dunija be yi waxati donxo wo tan nan xa fe ra. ²¹ Wo danxaniyaxi Ala ma a tan nan saabui ra, Ala naxan nakeli faxe ma, a fa a xun nakeli. Na kui, wo la Ala ra, wo xa wo xaxili ti a ra.

²² Wo to bira nondi foxo ra, wo bara seniye, xanunteya fiixe bara lu wo boje ma wo ngaxakerenyie be. Na na a ra wo xa wo bore xanu wo boje birin na. ²³ Wo bara bari a neene ra Ala xa masenyi saabui ra. Na masenyi misaalixi sansi xori nan na, naxan mu kanama abadan. A mu kanama alo sansi xori boore naxan sama boxi ma. ²⁴ Ibunadama misaalixi sansi nan na. A xa nore luxi alo sansi fugaxi. Sansi tan lisima ne, a fuge fa bira, ²⁵ kono Marigi xa masenyi tan buma abadan. Na masenyi nan findixi xibaaru fanyi ra naxan ibaxi wo be.

2

Ala xa Nama

¹ Wo xa fe jaaxi, wule, filankafuija, milanteya, nun xili kane bejin. ² Wo xa bira Ala xa masenyi foxo ra alo diyore wama xije xon ki naxe. Na noma a niyade wo xa kisi xa sabati, ³ barima wo bara Ala xa hinne kolon.

⁴ Wo wo makore Isa ra naxan misaalixi geme kende ra banxi tima naxan fari. Adamadie bara mee a ra, kono Ala tan na geme nan sugandixi barima a rafan a ma ki fanyi ra. ⁵ Wo fan misaalixi geme kende nan na naxee tixi Ala Xaxili xa banxi ra. Wo bara findi serexedube seniye xie ra alako wo xa wo boje ba serexe ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Na nan nafa Ala ma.

⁶ A sebexi Kitaabui kui,
«N bara geme nde sugandi, naxan tide gbo.
N a dɔxoma Siyoni ne, a findi tuxui geme nan na.
Naxan lama a ra,
na kanyi mu yaagima.»

⁷ Wo tan naxee danxaniyaxi, naxee lama a ra a na geme sugandixi tide gbo, xunnakeli na wo be. Kono yi masenyi sebexi danxaniyataree nan be,

«Banxitie mee geme naxan na,
na nan findixi geme kende ra banxi tuxui ma.»

⁸ A man masenxi,

«Mixie e sanyi radinma na geme ra, e fa bira.»

E birama ne barima e mu tinma Ala xa maseniyi ratinmede. Ala bara na ragiri e ma.⁹ Kono Ala wo bonsode nan sugandixi, a xa findi mange xa serexedubee ra. A wo si raseniyen, a wo xunsara. A naxa wo ramini dimi kui, wo xa lu a xa nore bun ma. A na birin naba ne alako wo xa a matexo dunija ma.¹⁰ Singe wo mu nu findixi si ra, kono yakosi wo bara findi Ala xa jama ra. Singe Ala mu nu kinikinixi wo ma, kono yakosi a xa kinikini bara kamali wo be.

¹¹ N xanuntenyie, wo xa limaniya. Wo naxa bira dunija fee foxo ra, barima nee wo bama Ala xa kira nan xon ma. Bekae mu na wo ra. Wo xonyi mu na yi dunija bende fupi fari xa ra.¹² Wo xa dunija mixie xa toopege xun nakana wo xa wali fanyi saabui ra, alako e fan xa Ala matexo loxoe donxoe ma.

Mangasanyi

¹³ Wo wo yete magoro dunija mange birin be Marigi xa fe ra. Yaamari soxi e tan nan yi, a findi mange xungbe ra,¹⁴ a findi mange xa xerae ra, alo gomina. E fe kobi rabae makiitima, e fe fanyi rabae matexo.¹⁵ Ala wama ne wo xa xaxilitaree de balan wo xa wali fanyi saabui ra.¹⁶ Wo xa jere alo mixi naxee bara xoreya soto, kono na xoreya naxa a niya wo xa lu fe jaaxi kui. Wo xa findi Ala xa konyie ra.¹⁷ Wo xa mixi birin binya. Wo xa wo ngaxakerenyie xanu. Wo xa gaaxu Ala ya ra. Wo xa mange xungbe binya.

Isa xa toore misaali

¹⁸ Konyie, wo xa wo yete magoro wo marigie be binye kui, hali e findi mixi xa fe maxoroxoxi ra. Wo naxa mixi fanyie xa gbansan xui ratinme,¹⁹ barima fe fanyi nan a ra tinfe e xa i tooro tinxintareya ra Ala xa fe ra.²⁰ Xa wo toore nde soto wo xa wali kobi xa fe ra, fe fanyi mu a ra. Kono xa wo toore nde soto wo xa fe fanyi xa fe ra, Ala na kolonma ne wo be.

²¹ Wo xilixi na nan ma, barima Isa fan tooro ne wo be, na fa findi misaali ra wo be wo birama naxan foxo ra.²² «A mu yunubi raba, a mu wule fala.»²³ E to a konbi, a mu a gbejoxo. E to a tooro, a mu woyen xoroxoe fala. A naxa kiiti so kiitisa tinxinxi yi ra.²⁴ A naxa faxa wuri magalanbuxi ma won ma yunubie xa fe ra, alako won xa fe jaaxi lu na, won xa jere tinxinyi kui. A xa fie nan wo rayalanxi.²⁵ Wo nu luxi ne alo xuruse rabepinxie, kono yakosi wo bara gbilen wo kantama ma, naxan a joxo saxi wo nii xon

ma.

3

Futi xiri

¹ Wo tan ginɛɛ, wo fan xa wo yetɛ magoro wo xa mɔrie bɛ, alako wo xa mɔri danxaniyataree xa nɔ danxaniyade wo tan e xa ginɛɛ wali ki saabui ra, hali wo mu sese fala e bɛ, ² e xa wo xa maraseniyyenyi nun yaragaaxui gbansan to.

³ Ginɛɛ, wo naxa kata wo yetɛ rayabude xunmasee ra, alɔ xun dɛnbɛ, tulirasoe xɛɛma daaxi, xa na mu dugi tofanyie. ⁴ Ginɛɛ xa tofanyi xa findi bɔɲɛ fanyi nan na. Tofanyi nan na ki naxan mu kanama. Na nan tide gbo Ala bɛ. ⁵ Singe ra ginɛɛ seniyyɛnɛ nu na ki nɛ. E xaxili nu tixi Ala ra, e e yetɛ magoroxi e xa mɔrie bɛ, ⁶ alɔ Sara naxan nu Iburahima xui rabatuma, a nu fa a xili «n marigi». Wo findixi a tan nan bɔnsɔɛ ra, xa wo fe fanyi raba, wo mu tin gaaxui yo xa wo xaxili ya iso.

⁷ Wo tan fan, xɛmɛɛ, wo nun wo xa ginɛɛ, wo xa lu lanyi kui. Wo xa wo bore fahaamu. Xɛmɛɛ xa a kolon a a senbɛ gbo a xa ginɛɛ bɛ. Xɛmɛɛ xa ginɛɛ binya barima wo birin nan kɛ keren tongoma, naxan findi kisi ra, Ala naxan fima a xa fonisireya kui. Wo xa wo xa ginɛɛ binya, alako Ala xa wo xa maxandi suxu.

Xanunteya

⁸ Wo xa lan wo bore ma, wo xa wo bore fahaamu. Ngaxakerenya xanunteya xa lu wo tagi. Wo kinikini wo bore ma, wo man xa wo yetɛ magoro wo bore bɛ. ⁹ Wo naxa fe ɲaaxi ɲɔxɔ fe ɲaaxi ra, wo naxa konbi ɲɔxɔ konbi ra. Wo lan nɛ wo xa duba wo bore bɛ, barima wo xilixi na nan ma, alako wo xa dube sɔɔ kɛ ra. A seɓɛxi Kitaabui kui,

¹⁰ «Naxan wama simaya ɲɔxunmɛ xɔn ma,

hɛɛri gbo naxan kui,

na kanyi naxa fe kobi fala,

wule naxa mini a dɛ kui.

¹¹ A xa gbilen fe ɲaaxi fɔxɔ ra.

A ɲɛɛ ki xa fan.

A xa bira bɔɲɛsa fɔxɔ ra tunɲabɛxi kui,

¹² barima Marigi ya tixi tinxintɔɛɛ nan na,

a tuli matixi e xa maxandi ra.

Kɔnɔ, a a kobe rasoxi nɛ fe kobi rabae tan na.»

Kawandi tife

¹³ Nde noma wo tɔɔɔde xa fe fanyi rabafe bara wo bɔɔɔe suxu? ¹⁴ Hali wo tɔɔɔ tinxinyi xa fe ra, wo heeri nan sɔtoma. Wo naxa gaaxu fe ya ra dunja mixie gaaxuma naxan ya ra, wo bɔɔɔe naxa ifu. ¹⁵ Kɔɔɔ wo xa Ala xa Mixi Sugandixi findi wo Marigi ra wo bɔɔɔe kui. Wo xa fata a xa fe tagi rabade mixie be wo laxi wo xa kisi ra fe naxan ma, ¹⁶ kɔɔɔ wo xa na masenyi ti dɔyindɔyin binye kui. Wo xa na raba bɔɔɔe fiixe ra alako wo yaxui naxee wo tɔɔɔegema Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, e xa lu yaagi kui. ¹⁷ Xa Ala a ragirima, a fisa i xa tɔɔɔ fe fanyi xa fe ra, dine i xa tɔɔɔ fe jaaxi xa fe ra.

¹⁸ Isa tinxintɔe fan faxa ne kerenyi ra tinxintaree xa yunubie xa fe ra, alako a xa wo maso Ala ra. E naxa a fate faxa, kɔɔɔ Ala Xaxili naxa a nii ragbilen a ma. ¹⁹ Ala Xaxili siga ne kawandi tide mixie be naxee nu na geeli kui laaxira, naxee singe nu bara tondi Ala xui ratinmede. ²⁰ Ala nu na e mamefe Annabi Nuha nu kunkui banbanma temui naxe. Mixi solomasaxan gbansan nan kisi kunkui kui ye ma. ²¹ Na fe bara findi misaali ra danxaniyatɔe xunxa fe ra, naxan mixi rakisima yi waxati Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa marakeli saabui ra. Na xunxafe ye xɔɔra, a mu nɔxɔe bama mixi fate, kɔɔɔ a findima nate tongoe nan na Ala mabiri. ²² Isa bara te Ala yirefanyi ma ariyanna. Malekee, jinnɔe, nun senbemaɔe birin na a xa yaamari bun ma.

4

Keɔa masarafe

¹ Isa xa tɔɔɔe dunja bende fupi fari, a xa findi misaali ra wo be, naxan a niyama wo xa limaniya. Danxaniyatɔe naxan fate jaxankatama, na bara yunubi fe lu na. ² Na kui, a bara dunja waxɔɔfe lu na, a xa bira Ala waxɔɔfe fɔxɔ ra a xa simaya kui naxan luxi. ³ Wo temui naxan nabaxi dunja waxɔɔfe fɔxɔ ra, na bara wasake. Wo bara bu dunja fe kobi kui alo yene rabafe, siisife, xulunyi jaaxi, beere minfe, nun kuye batufe, naxan findixi fe jaaxi ra. ⁴ Dunja mixie de bara ixara, barima wo mu birama e fɔxɔ ra sɔnɔn na dunja fee rabade. Na kui, e wo xili kanama, ⁵ kɔɔɔ e dentɔge sama ne kiitisa be, naxan fama mixi baloxie nun faxamixie makiitide. ⁶ Na nan a ra, Ala xa xibaaru fanyi naxa iba faxamixie fan be, alako Ala xa e nii rakisi, hali mixie to bara ge e fate tan makiitide.

Wo bore malife

⁷ Lɔxɔ dɔnxɔɛ bara makɔrɛ. Wo xa wo xaxili raxara, wo xa wo yetɛ suxu, alako wo xa nɔ Ala maxandide. ⁸ A gbengbenyi wo xa wo bore xanu a fanyi ra, barima xanunteya yunubi gbegebe nan makotoma. ⁹ Wo xa wo bore rasene bɔɛ fanyi ra, hali wo mu a findi wɔyen xunxuri ra. ¹⁰ Ala hinnexi wo ra ki naxɛ, wo fan xa hinne wo bore ra na ki nɛ, alako wo xa findi Ala xa walikɛ fanyie ra, naxee a xa hinne itaxunma. ¹¹ Xa mixi wama masenyi nde tife, a xa Ala xa masenyi ti. Xa mixi wama a boore malife, a xa na raba Ala senbe ra, alako Ala xa matɔxɔɛ sɔɔ a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Matɔxɔɛ nun senbe na a be abadan. Amina.

Isayankae xa tɔɔrɛ

¹² N xanuntenyie, na paxankate naxa wo tɛrenna, wo naxan tofe. Fe neene mu a ra. ¹³ Tɔɔrɔfe alɔ Ala xa Mixi Sugandixi tɔɔrɔ ki naxɛ, na xa findi seewe ra wo be, alako wo man xa jɛlexin a xa nɔrɛ masen lɔxɔɛ. ¹⁴ Xa e wo konbi Ala xa Mixi Sugandixi xili xa fe ra, heeri na wo be, barima Ala Xaxili nɔrɔxi na wo ma. ¹⁵ Wo naxa paxankate sɔɔ nii bafe ma, muɛ tife ma, fe kobi rabafe ma, xa na mu a ra naafixiya ma. ¹⁶ Kɔnɔ xa wo paxankate sɔɔ barima Isayankae nan wo ra, wo naxa yaagi, wo xa Ala matɔxɔ Isayanka xili xa fe ra.

¹⁷ Naxankate waxati bara wa fɔlɔfe Ala xa jama ma. Xa a fɔlɔ won tan ma, a rapɔnma danxaniyataree ma di? ¹⁸ «Xa tinxintɔɛ kisife xɔrɔxɔ, Ala kolontare nun yunubitɔɛ tan luma di?» ¹⁹ Mixi naxee paxankatama, barima e na Ala waxɔnfe rabafe, e xa e xaxili ti e Daali Mange ra naxan xa lanlanteya mu kanama.

5

Marasie

¹ Danxaniyatɔɛ kuntigie, n bara wo ralimaniya. Kuntigi nan n fan na alɔ wo tan. N seedɛpɔxɔya bama Isa xa tɔɔrɛ xa fe ra. Isa na fa a xa nɔrɛ masende dunja be, n fan a sɔɔma nɛ. ² Wo xa wo jɛngi sa Ala xa jama xɔn ma naxan na wo xa kantari bun ma, alɔ xuruse kante meenima a xa gɔɔrɛ ma ki naxɛ. Wo xa danxaniyatɔɛ danxun wo janige ra alɔ Ala wama a xɔn ma ki naxɛ. Wo naxa na raba alɔ e na wo karaxan. Wo naxa a raba kɔbiri geeni xa fe ra, wo xa a raba wo bɔɛ birin na. ³ Wo naxa danxaniyatɔɛ yamari a xɔrɔxɔɛ ra, naxee bara taxu wo ra. Wo xa findi misaali ra e be. ⁴ Xuruse kantama xungbe na fa, a wo binyama nɔrɛ ra naxan mu masarama.

⁵ Fonikee, wo fan xa wo yetɛ magoro forie be. Wo xa wo yetɛ magoro wo bore be,

barima a seɓɓxi,
«Ala yete igboe gerema ne,
kɔnɔ a hinnema yete magoree ra.»

⁶ Wo xa wo yete magoro Ala senbe bun ma, alako a xa wo xa fe ite a waxati.

⁷ Wo xa wo xa kɔntɔfili birin so a yi ra, barima a jengi sama wo xɔn ma. ⁸ Wo wo jɔxɔ sa wo yete xɔn ma. Wo naxa yanfa. Wo yaxui Ibulisa na fe birin nabafe alako a xa wo xa fe kana. A luxi alɔ yete naxan mixi fenfe a xa a don. ⁹ Wo ti a kanke i wo sabatixi ra wo xa danxaniya kui. Wo a kolon a Sentane danxaniyatɔe birin tɔɔrɔfe na ki ne dunija kui. ¹⁰ Wo na ge tɔɔrɔde dondoronti, Ala hinnente fama wo xa fe yailande, a wo ralimaniya, a senbe so wo yi naxan mu kanama. Ala wo xilixi ne a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra wo xa lu a xa nɔre bun ma abadan.

¹¹ Senbe na Ala nan be abadan. Amina.

Nungui

¹² N bara yi bataaxe sebe wo ma, n ngaxakerenyi duluxɔtɔxi Silasi saabui ra, alako n xa wo ralimaniya, n xa seedejɔxɔya ba a wo na Ala xa hinne yati nan bun ma. ¹³ Isayanka naxee na Babilɔn, Ala naxee sugandixi alɔ wo tan, nee bara wo xeebu, a nun n ma di Maraki. ¹⁴ Wo wo bore xeebu xanunteya sunbui ra. Ala xa wo bɔje sa, wo tan naxee na Isa fɔxɔ ra.